

Yttrande över remiss från KRAV avseende KRAVs förslag på visionära målbilder, del 2

Sammanfattning

Sveriges lantbruksuniversitet (SLU) anser sammanfattningsvis att:

- De målbilder som presenteras är i stort relevanta med god förankring i forskningen.
- Målet om 15 % minskning av metanutsläpp senast 2045 för KRAV-certifierade lantbruk behöver motiveras.
- En målbild för djurvälstånd som fokuserar på robusta raser är lämplig även om man i målen måste vara försiktig vad gäller att se till att önskade raser också finns kommersiellt tillgängliga så att regler anpassas till de raser som faktiskt används.
- Försiktighet behövs vad gäller mål om gårdsnära slaktmetoder så att de först utvärderas på slaktmogna djur eller i kommersiell skala innan användning av dessa rekommenderas eller krävs.
- En målbild om inhysningssystem liksom för utveckling av system som i ökad omfattning gynnar ett aktivt födosök och miljövänlig utevistelse hade kunnat inkluderas.
- Inom målbilden för biologisk mångfald borde naturbete kunna lyftas tydligare.

Generella synpunkter

Den visionära målbilden för klimat med start på sidan 4

Det vi skulle vilja se i dokumentet är någon bakgrund till mål 2 om att det totala svenska KRAV-certifierade lantbrukets utsläpp av metan från biologiska processer ska minska med 15 procent senast 2045. Varför just 15 % här?

Den visionära målbilden för djurvälstånd med start på sidan 5

Det är bra att robusta raser nämns då det är ett viktigt steg för en ökad djurvälstånd inom ekologisk produktion. Men här måste hänsyn tas till att då sådana raser inte idag finns kommersiellt tillgängliga i Sverige kan det vara svårt att uppfylla detta mål på så kort sikt som till 2030. Risk finns då att det kan gå som när man styrde mot användning av långsamväxande raser för slaktkycklingar som inte fanns att tillgå och den ökade uppfödningstiden orsakade försämrad djurvälstånd. Välståndet bör alltid komma i första hand, och hur uppfödningssystemen ser ut måste anpassas för de djur som produceras i dem, även om fokus är på att hitta raser eller hybrider som har andra förutsättningar.

Hänsyn måste också tas till att nya slaktmetoder behöver utvärderas i kommersiell skala med fokus på välstånd och pålitlighet i innan de kan rekommenderas eller krävas. Annars riskerar man djurens välstånd. Många av de metoder som man bedriver forskning på idag har exempelvis inte utvärderats på slaktmogna djur eller i kommersiell skala.

Vidare så anser SLU att den visionära målbilden för djurvälstånd också borde innefatta inhyllningssystemet så att djurhållningen passar in i hela gårdssystemet. Utedrift och bete är en mycket viktig del inom ekologisk djurhållning så något borde kanske också nämnas om att stallssystem som gynnar aktivt födosök och miljövänlig utvistelse är viktiga att fortsatt utveckla och värna om i framtiden.

Den visionära målbilden för biologisk mångfald med start på sidan 6

Fördjupningen för den visionära målbilden om biologisk mångfald är väl förankrad i forskningen och omvärldskontexten är relevant. Formuleringen "Lantbruket ökar den biologiska mångfalden" skulle kunna bytas ut mot "Den biologiska mångfalden i lantbruket ökar" för att markera att det inte är lantbruket i sig som bidrar till ökad mångfald.

Det är bra att visionen tar hänsyn till biologisk mångfald både ovan och i jorden och såväl på gården som i den omgivande miljön. Många ovanliga arter i jordbrukslandskapet behöver betesmarker, fältkanter, åkerholmar eller annan icke-odlad mark; de kan inte fullfölja sin livscykel i åkern.

Naturbeten nämns på ett ställe under "Mål", men med tanke på vikten av dessa habitat vore det bra om detta sätt att främja biologisk mångfald lyftes lite extra.

Specifika synpunkter

Ett skrivfel är att under avsnittet om biologisk mångfald på sidan 6, andra stycket, rad åtta, står "mark- och vatten" där bindestrecket ska bort.

Beslut om detta yttrande har på rektors uppdrag fattats av vicerektor Anna Lundhagen efter föredragning av samverkanskoordinator Mariette Manktelow. Innehållet har sammanställts av forskare Johanna Spångberg, och redaktör Karin Ullvén inst. för växtproduktionsekologi, forskare Torun Wallgren, inst. för husdjurens miljö och hälsa, forskare Ola Lundin, institutionen för ekologi, samt Niels Andresen, HIR Skåne (på uppdrag av SLU).

Anna Lundhagen

Mariette Manktelow